

Sayı : 5297

Tarih : 06.05.2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

11464

Aşağıdaki sorularımın, *Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ* tarafından Anayasa'nın 98'inci TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılması konusunda gereğini arz ederim.

Halide TÜRKOĞLU
Diyarbakır Milletvekili

Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin dayattığı roller bugün kadınları üretim alanlarının dışına itmekte, kamusal alandaki istihdam da eşitsizliğini derinleştirmektedir. Cinsiyet eşitsizliğinin dayattığı roller hasta, yaşlı, engelli ve çocuk bakımı yükleri kadınları kamusal alandan, üretim alanlarından tamamen uzaklaştırılmıştır. Ülkenin verimli toprakları tohum, tahıl, benzin, fide mazot vb. ürünlerin fiyatlarında ki artış kadınları da tarımsal üretimden de koparmıştır. Bugün Türkiye'de artan kadın işsizliği, yoksulluğundan kaynaklı kadınlar, yaşam alanlarını terk edip mevsimlik tarım işçisi olarak başka illere gitmek zorunda kalmaya devam etmektedir.

Mevsimlik tarım işçisi olarak başka yerlere gitmek zorunda kalan kadınların yaşadığı şiddet ve sömürü can güvenliğinden yoksun bir şekilde yola çıktığı anda başlamaktadır. "Mevsimlik tarım işçilerini taşıyan minibüs, kamyonet devrildi" haberleriyle başlayan bu süreç şiddet ve sömürüyle sürmektedir.

Erkeklerle aynı işi yapan tarlada, bağda, bahçede ürün toplayan kadınların aldığı ücret hiçbir zaman erkeklerle eşit olmamaktadır. Ücret eşitsizliği bir yana artan pahalılıktan kaynaklı beslenme ihtiyacı dahi giderilememektedir. Kadınlar bir günde kazandığı para bir kutu yağ alırsa salça alamayacak, salça alırsa yağ alamayacak boyuttadır. Kadınlar kişisel bakım ihtiyaçlarına ulaşmayı hayal dahi edemeyecek duruma gelmiştir.

Çok az konteynırın olduğu yerler dışında aylarca çadırlarda yaşamanın verdiği zorluk kadınlar açısından daha fazla iş yükü anlamına gelmektedir. Günlük 9 saatin altına düşmeyen çalışmadan sonra da işleri bitmeyen kadınlar yemek, çamaşır, bulaşık, çocuk bakımı ve daha birçok iş yükünü üstlenmek zorunda kalmaktadır.

Tuvalet ve banyolar ortak kullanım alanı olduğu için kadınlar hijyenik olmayan kısıtlı koşullarda kendi temizlik ihtiyaçlarını gidermek zorunda kalmaktadır. Hijyensiz ortamlar beraberinde birçok kadınlar açısından birçok sağlık sorununu da beraberinde getirirken bu alanlarda sağlığa erişim ya çok zor koşullarda ulaşılmakta ya da hastalıkla çalışmaya devam etmektedir.

Beraberinde birçok hastalığı getiren çadır alanlarında ki su ve elektrik sorunu kadınların iş yükünü derinleştirmektedir. Kilometrelerce uzaktan su taşımak, çamaşır, bulaşık yıkamak, yemek yapmak zorunda kalmaktadır.

Yüzlerce genç kadın yaşadığı yoksulluktan kaynaklı eğitimini yarıda bırakarak mevsimlik tarım işçisi olarak çalışmak zorunda kalmaya devam ediyor. Yine aileleriyle beraber gitmek zorunda kalan çocuklarda eğitim hakkından uzaklaşmak durumunda bırakılmaktadır.

Mevsimlik tarım işçisi kadınların çoğu sosyal güvenceden yoksun bir şekilde yaşamını sürdürmektedir. Çoğu zaman baba ve eş sigortası üzerinden yaşamlarını idame ettiren kadınlar yine iş güvenliğinden yoksun bir şekilde çalışmak zorunda kalmaktadır.

Mevsimlik tarım işçisi olan kadınların sorunları derinleşerek artarken “Mevsimlik Tarım İşçileriyle ilgili 2024/5 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi” Resmi Gazete ’de yayınlanmıştır. Genelge kapsamında *“Aile ve sosyal hizmetler il müdürlüklerince sosyal hizmetler kapsamında mevsimlik tarım işçileri ve ailelerinin bilgilendirilmesini sağlamak bu kişiler, kadın, çocuk, engelli ve yaşlılar için sunulan hizmetlerden yararlanılacaktır”* şeklinde bir başlığa yer verilmiştir.

Bu kapsamda;

1. Mevsimlik tarım işçisi kadınların yaşadığı sorunların giderilmesine dönük Bakanlığınız hangi çalışmaları yapacaktır?
2. Mevsimlik tarım işçisi olarak yola çıkan kaç kadın yolda yaşanan “kazalarda” yaşamını yitirmiştir?
3. Ücret eşitliğini sağlamak ve ihtiyaçların karşılanabileceği şekilde ücretlerin düzenlenmesi için Bakanlığınızın bir girişimi olacak mıdır?
4. Kadınların çalışma saatlerinin pozitif ayrımcılık ilkesi ile düzenlenmesi ve ücretinin kesilmemesi için bir çalışma yapacak mısınız?
5. Yoksulluktan kaynaklı eğitimini yarıda bırakarak mevsimlik tarım işçisi genç kadınlara gerekli sosyal ve ekonomik destek sunularak eğitime devam edilmesini sağlayacak bir politikanız var mıdır?
6. Herhangi bir sağlık güvencesi olmayan mevsimlik tarım işçisi kadınların iş güvenliğini sağlamak amacıyla Bakanlığınızın bir girişimi olacak mıdır?
7. Aile ve sosyal hizmetler müdürlüklerince kadın, çocuk, yaşlı ve engelliler için sunulan hangi hizmetler mevsimlik tarım işçisi kadınlara sunulacaktır? Örneğin kadınların kişisel ihtiyaçları karşılanacak mıdır? Mevsimlik işçilerin kaldığı alanlar kadınların eşit bir şekilde yaşadığı alanlar olarak inşa edilecek midir? Çadırlar yerine konteynır hizmeti sağlanacak mıdır? Çamaşır ve bulaşık makinaları verilerek bu yük kadınların üzerinden alınacak mıdır?
8. Tüm bunlar yerine kadınların kendi yaşamlarında üretime dahil olmasının önündeki engeller kaldırılması, zorunlu mevsimlik tarım işçisi olmak durumunda kalan kadınlar için Bakanlığınızın bir çalışması olacak mıdır?